Плафторма ІІІ
Біхевіористична складова корпоративних фінансів

УДК 658:513

Величко О. О.

Аспірант кафедри корпоративних фінансів та контролінгу,

Київський Національний Економічний Університет ім. В. Гетьмана

Вплив інструментарію стратегічного контролінгу на здійснення неприбуткової діяльності

Неприбуткові (некомерційні – «НО») організації називають третім сектором економіки поряд з державними органами та комерційними організаціями; вони відіграють важливу роль у соціально?економічному розвитку різних держав. Такі організації створюються для досягнення соціальних, благодійних, культурних, освітніх, наукових цілей, захисту прав і законних інтересів громадян, а також їх здоров’я, розвитку фізкультури і спорту, задоволення духовних та інших нематеріальних потреб громадян і в інших цілях, спрямованих на досягнення суспільних благ. Це можуть бути громадські організації, спілки, фонди, асоціації тощо; у різних країнах їх склад є різним.

Сьогодні в Україні склалася ситуація, коли до нашої країни прикуті погляди всього світу. За останні два роки суттєво зросли обсяги матеріальної та фінансової допомоги Україні, у тому числі кількість та обсяги програм грантів. Коли на ринку існує велика пропозиція грантів у всіляких напрямках для неприбуткових організацій з боку США, Європи, Японії та інших країн, ключовим моментом є можливість використовувати дані кошти з метою реалізації проектів і розвитку самих неприбуткових організацій. Зараз неприбуткові організації в основному претендують на невеликі гранти, з терміном дії 1-2 роки.

Питання діяльності різних видів НО та обліку в них висвітлювались у працях таких учених, як С. Л. Лондар, С. О. Левицька, Я. В. Олійник, О. І. Іваненко, В. П. Хомутенко та ін., але комплексне дослідження особливостей діяльності НО і розробка на основі цього їх класифікації не здійснювалися.

В Україні всі неприбуткові організації (НО) можна поділити на дві великі групи – бюджетні й небюджетні. Крім того, їх розрізняють за особливостями оподаткування та ознаками неприбутковості. Діяльність різних груп таких організацій регламентується відповідними законами, проте існує багато невирішених питань у частині обліку, звітності та управління, що призводить як до проблем у їх діяльності, так і до зловживань з їх боку. Це вимагає вдосконалення теоретичної бази на основі ґрунтовного дослідження особливостей діяльності НО і формування певного набору інструментів для ефективного управління ними.

Вирішити цю проблему можна за допомогою інструментів контролінгу.

Контролінг — міжфункціональний напрям управлінської діяльності, який завдяки цілеспрямованим збору, обробці та альтернативному інтерпретуванню отриманої інформації допомагає у процесі прийняття управлінських рішень, головною метою котрих є досягнення оптимальної узгодженості рівня розвитку та прибутковості підприємства [1].

Цільове завдання контролінгу — побудова на підприємстві ефективної системи розробки, прийняття і реалізації управлінських рішень.

Стратегічний контролінг спрямований на забезпечення існування підприємства в майбутньому, а оперативний – на існування підприємства сьогодні. Взаємозв’язок між цими видами контролінгу проявляється і в тому, що лишень за умови існування підприємства сьогодні можна забезпечити його існування в майбутньому. Тобто тут виявляється залежність стратегічного контролінгу від оперативного. Залежність оперативного контролінгу від стратегічного проявляється в тому, що координувати і регулювати діяльність підприємства в сьогодення ми можемо лише за умови існування чіткого плану

дій на майбутнє, тобто існування стратегії підприємства, ефективне існування якої забезпечує стратегічний контролінг.

Оскільки будь-яка стратегічна діяльність – це діяльність на довготривалу перспективу, а оперативна передбачає невідкладне виконання поставлених завдань [2], то і досягнення стратегічних і оперативних цілей буде відрізнятися між собою інструментами виконання, використовуваними методами і, звичайно ж, ієрархічним рівнем працівників, які виконуватимуть ті чи інші завдання.

Виходячи з особливостей здійснення діяльності неприбутковою організацією, варто зазначити, що її результативність та ефективність може бути виміряна та оцінена донорами відповідно до витрат, що були здійсненні у минулому та плануються у майбутньому. У більшості випадках, основною специфікою здійснення такої діяльності є виконання програмного бюджету, що був затверджений програмним донором.

Саме тому, в даному випадку варто зазначити стратегічне управління витратами, як інструментарій стратегічного контролінгу.

Стратегічне управління витратами – система , що передбачає управління витратами, які характеризуються високим динамізмом, складністю вимірювання, обліку. Витрати є різноманітними за своєю природою і приносять різний результат.

Завданням стратегічного управління витратами є: 1) Управління витратами для підвищення продуктивності підприємства; 2) Встановлення методів, які використовуються під час управління; 3) Визначення основних способів і засобів виміру, контролю і обліку витрат [3].

Завдяки використанню інструментарію стратегічного контролінгу можливий значний різкий розвиток діяльності неприбуткових організацій в Україні, а також збільшення кількості проектів, що фінансуються іноземними донорами. Основним моментом є те, що якщо організація буде дотримується вищевказаних завдань стратегічного контролінгу, то з великою часткою ймовірності вона отримає фінансування і велику кількість грантів. А значить, вона буде розвиватися як організація і стане загальновідомою, що збільшить

вірогідність отримання фінансування в майбутньому. Необхідно враховувати, що донорські кошти розраховані на конкретні проекти і повинна бути дисципліна відносно витрат коштів і виконання проектів, які фінансуються. І коли неприбуткові організації будуть діяти тільки в інтересах реалізації проектів, без попутного досягнення особистих цілей, непов'язаних з донорським фінансуванням, тоді в Україні буде збільшуватися кількість проектів, їх масштаби, а відповідно і суми фінансування неприбуткових організацій будуть набагато більшими. На даний момент перед неприбутковими організаціями відкрилися нові фінансові можливості.

Список використаних джерел:

1. Петрович Й. М. Еволюція контролінгу в сучасній теорії та практиці управління вітчизняними підприємствами / Й. М. Петрович, Я. В. Панас // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2013. — № 1. — С. 129–137

2. Контроллинг: учебник / А. М. Карминский, С. Г. Фалько, А. А. Жевага, Н. Ю. Иванова. – М.: Финансы и статистика, 2006. – 336 с

3. Экономика, управление и учет на предприятии [Електронний ресурс] / Е. Хижняк. Режим доступу: www.m-economy.ru/art.php?nArtId=1234

УДК 336.011:330.567.2

Власова І. В.,

к.е.н., доцент кафедри інвестиційної діяльності

ДВНЗ «Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана»

Данильська А. О.

студентка 3-го курсу фінансово-економічного факультету

ДВНЗ «Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана»

До питання теорій поведінкових фінансів

Все більшу популярність в сучасній економічній науці отримує біхевіористичний (поведінковий) підхід, зважаючи на те,що біхевіористичні